

กองโรคติดต่อ นำโดยแมลงองค์กรแห่งความสุข ปี 2562

Division of Vector-Borne Diseases - A Happy Organization 2019

ดวงกมล หาทวี
กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง

Duangkamon Hathawee
Division of vector borne Diseases
Department of Disease Control

กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างความสุขและความผูกพันของบุคลากร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมุ่งหวังให้มีการเสริมสร้างความสุขของบุคลากรในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงสาธารณสุขที่มุ่งดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ “คนในองค์กร” ที่ถือเป็นบุคคลสำคัญและเป็นกำลังหลักของหน่วยงาน โดยหวังว่า เมื่อคนทำงานในองค์กรมีความสุข ย่อมส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานและบรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมถึงความผาสุกในครอบครัวชุมชน ส่งผลต่อสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพชีวิต ความสุข และความผูกพันในองค์กร (HAPPINOMETER) มาขับเคลื่อนการดำเนินงานองค์กรแห่งความสุข ตามช่องทางที่พบในการประเมินนั้น โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการเสริมสร้างความสุขและความผูกพันของกองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ซึ่งเน้นดำเนินการปิดช่องว่างที่พบจากการสำรวจคุณภาพชีวิต ความสุข และความผูกพันในองค์กร ได้แก่ Happy Heart (น้ำใจดี) Happy Soul (จิตวิญญาณดี) และ Happy Brain (ใฝ่รู้ดี) และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันขององค์กร Say (กล่าวถึงองค์กร) อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

จากการสำรวจความสุขและความผูกพันของบุคลากร กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ระหว่างวันที่ 6 -20 กันยายน 2561 มีบุคลากรตอบแบบสำรวจจำนวนทั้งสิ้น 80 คน จาก 144คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 พบช่องว่าง 5 ด้าน คือ ด้าน Happy Heart (น้ำใจดี) ด้าน Happy Soul (จิตวิญญาณดี) ด้าน Happy Brain (ใฝ่รู้ดี) และ Say (กล่าวถึงองค์กร) กองโรคติดต่อ นำโดยแมลงจึงได้จัดทำกิจกรรมสร้างสุขและความผูกพันในองค์กรจำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมสวดมนต์และเจริญสติประจำวัน กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง (ด้าน Happy Soul : จิตวิญญาณดี)

กองโรคติดต่อ นำโดยแมลงได้ จัดกิจกรรมสวดมนต์และเจริญสมาธิประจำวันขึ้น ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2562 ณ ห้องประชุมกองโรคติดต่อ นำโดยแมลง โดยปรับเวลากิจกรรมให้เหมาะสมกับการทำงานเป็น 08.30 -09.00 น. ของทุกวัน หลังจากนั้นได้มีการปรับการจัดกิจกรรมเป็นสวดมนต์ทุกสัปดาห์ ในวันพฤหัสบดี โดยเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน 2562

กิจกรรมประกอบด้วย การสวดมนต์ ประมาณ 20 นาที เจริญสติด้วยการนั่งสมาธิ 3 นาที แผ่เมตตา 3 นาที (เวลาได้ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ เช่น มีประชุมที่ต้องใช้ห้องประชุมต่อ เป็นต้น) ในระยะแรกดำเนินกิจกรรมทุกวันตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน - 6 มิถุนายน 2562 รวม 22 ครั้ง ต่อมาปรับเป็นจัดกิจกรรมเป็นประจำทุกสัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน 2562 - 29 สิงหาคม 2562 รวม 6 ครั้ง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มบริหารทั่วไป และตัวแทนจากกลุ่มยุทธศาสตร์ กลุ่มพัฒนาองค์กรฯ กลุ่มโรคติดต่อ นำโดยแมลงอื่นๆ กลุ่มภูมิวิยาฯ เป็นต้น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเฉลี่ยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมวันละ 13 คน และเป็นคนเดิมที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมสวดมนต์และเจริญสติ จากการสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่าการมีประโยชน์ ทำให้เกิดสมาธิ ทำให้จิตใจสงบ ลดความโกรธ ใจเย็น มีสติสามารถเริ่มต้นการทำงานในแต่ละวันได้ดี เป็นการสะสมทานบารมีประจำวัน และอยากให้อีกจัดแบบนี้ตลอดไป

รูปกิจกรรมสวดมนต์และเจริญสติประจำวัน กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง

2. กิจกรรมส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมโครงการจิตอาสา พัฒนาสิ่งแวดล้อม ป้องกันโรคไข้เลือดออก (ด้าน Happy Heart :น้ำใจดี)

ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ได้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำกิจกรรมจิตอาสาโดยเน้นไปที่การรณรงค์ ป้องกันโรคไข้เลือดออก ด้วยการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย การจัดเก็บขยะ กำจัดภาชนะที่มีน้ำขัง การให้ความรู้และแจกทรายกำจัดลูกน้ำ ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ บริเวณกระทรวงสาธารณสุข คือ สถาบันบำราศนราดูร โรงพยาบาลศรีธัญญา และพื้นที่นอกหน่วยงานได้แก่ จังหวัด

นครปฐม (โรงเรียนทวารวดี) วัดบวรนิเวศวิหาร จำนวน 105 คน รวมทั้ง ได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการ "จิตอาสาพัฒนาคลองเปรมประชากร-คลองรังสิตประยูรศักดิ์ 1-14 จังหวัดปทุมธานี" ซึ่งจัดโดยจังหวัดปทุมธานี ระหว่างวันที่ 14-22 ต.ค.61 จำนวน 164 คน

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ถือได้ว่ากองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ได้ทำกิจกรรมจิตอาสาได้ครอบคลุมสถานที่เป้าหมาย คือ ชุมชน วัด โรงเรียน สถานที่ทำงานและโรงพยาบาล รวมทั้งเน้นย้ำให้จิตอาสา ให้ความรู้และความตระหนักในการป้องกันตนเองของประชาชน เพื่อลดจำนวนผู้ป่วย ผู้เสียชีวิต

และควบคุมยุงพาหะ โดยหวังว่าการทำจิตอาสาจะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในสถานที่ชุมชนและสถานที่สำคัญต่างๆ

เพื่อลดความเสี่ยงในการป่วยไข้เลือดออกของประชาชน ซึ่งจะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นต่อไป

รูปกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ป้องกันโรคไข้เลือดออก

3. กิจกรรมกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์และส่งเสริมสุขภาพ เพื่อสร้างความผูกพันขององค์กร

กองโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้จัดกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์ขึ้น เนื่องจากเห็นความสำคัญ และคุณค่าของกีฬาทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ เพราะประโยชน์ของกีฬาสัมพันธ์ไม่จำกัดอยู่เพียงกิจกรรมนันทนาการเพื่อการออกกำลังกาย

และการใช้เวลาว่างให้ผ่านไปเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ พัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในหน่วยงานได้ โดยจัดกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์ขึ้นในวันที่ 27 ธ.ค. 2561 ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน

รูปกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์เพื่อสร้างความผูกพันขององค์กร

ในวันที่ 6 มี.ค.62 กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง ได้ดำเนินการให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพโดยเชิญ นายแพทย์วชิระ เพ็งจันทร์ นายกสมาคมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพแห่งประเทศไทยมาเป็นวิทยากร โดยให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการเสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพ (Health literacy) และการดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Organization : HLO) รวมทั้ง มีการมอบนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Organization) เพื่อสร้างกลไก

การเข้าถึง เข้าใจ ได้ตอบซักถาม ร่วมตัดสินใจ ดำเนินการสู่องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ และจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และการเรียนรู้ด้านสุขภาพ รวมทั้ง จัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยเดินแอโรบิกแดนซ์ทุกวันพุธ เวลา 15.00 เพื่อกระตุ้นให้มีพฤติกรรมรักการออกกำลังกายเป็นประจำ และให้บุคลากรทุกคนมีการออกกำลังกายในรูปแบบอื่นๆตามความถนัดและเหมาะสมกับตนเองและถือว่า ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการยกระดับให้หน่วยงานเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

รูปกิจกรรมเสริมสร้างองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

การขับเคลื่อนองค์กรแห่งความสุข

จากการสำรวจความสุข และความผูกพันของบุคลากร กรมควบคุมโรค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระหว่างวันที่ 22 ก.ค.- 16 ส.ค.62 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน เมื่อเทียบกับผลการสำรวจปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ในส่วนของการสร้างเสริมความสุข 3 ด้าน พบว่า ในส่วนของ Happy Heart (น้ำใจดี)

มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น แต่ในส่วนของ Happy Soul (จิตวิญญาณดี) Happy Brain (ใฝ่รู้ดี) และค่าเฉลี่ยภาพรวม มีแนวโน้มลดลง แต่ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 1) และความผูกพันของบุคลากรในส่วนของ Say (กล่าวถึงองค์กร) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยความสุขของบุคลากรกองโรคติดต่อฯ โดยแมลง 3 ด้าน เทียบปีงบประมาณ 2561 และ 2562

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ยปี 2561	ค่าเฉลี่ยปี 2562	ผลการสร้างสุข
Happy Heart (น้ำใจดี)	70.12	72.30	เพิ่มขึ้น
Happy Soul (จิตวิญญาณดี)	72.25	71.25	ลดลง
Happy Brain (ไฟรู้ดี)	62.71	62.33	ลดลง
ภาพรวม	63.59	63.06	ลดลง

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยความผูกพันของบุคลากรกองโรคติดต่อฯ โดยแมลงด้าน Say (กล่าวถึงองค์กร) เทียบปีงบประมาณ 2561 และ 2562

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ยปี 2561	ค่าเฉลี่ยปี 2562	ผลการสร้างสุข
Say (กล่าวถึงองค์กร)	62.19	66.67	เพิ่มขึ้น
ภาพรวม	64.79	67.19	เพิ่มขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรแห่งความสุขของกองโรคติดต่อฯ โดยแมลง ได้รับแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนจากกองการเจ้าหน้าที่ กรมควบคุมโรค ซึ่งได้กำหนดนโยบายรวมทั้งแผนปฏิบัติการในแต่ละปีให้เห็นเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังได้รับความสำคัญจากผู้บริหารหน่วยงาน ในการให้ข้อเสนอแนะ เข้าร่วมในทุกกิจกรรม ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับในองค์กร ทั้งที่เป็นทีมงานผู้ดำเนินการและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอในการพัฒนา

ในการดำเนินการขับเคลื่อนองค์กรสร้างสุขปี พ.ศ. 2563 ควรคำนึงถึงผลการสำรวจที่ค้นพบ ควรนำหัวข้อที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (Unhappy) มาเป็นหัวข้อในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรให้ทันที่

